

TWEDE KAMER

Lawine aan moties heeft zelden effect

De Tweede Kamer stemde het afgelopen parlementaire jaar over meer dan 2600 moties. Vele honderden daarvan veranderen niets aan het beleid, maar kosten wel geld en tijd door de inzet van ambtenaren. Zo vroeg de Kamer het kabinet de afgelopen maanden 353 keer om zaken 'te onderzoeken', 72 keer om dingen 'in kaart te brengen' en 56 keer om iets 'te verkennen'. Dat blijkt uit een inventarisatie van alle 3103 ingediende moties.

DEN HAAG

DOOR PEPIJN VAN DEN BRINK

Voor politieke watchers en journalisten is het een bekend beeld, een moment om op te letten bovendien. Maar de gewone kiezer kent het tafereel vermoedelijk niet eens, zou er waarschijnlijk geen wijs uit worden en bovenal snel afhaken: elke dinsdagmiddag, na het wekelijkse Vragenuur, stemt de Tweede Kamer in sneltreinvaart over een eindeloze lijst met voorstellen. Dit kunnen wetsvoorstellen zijn, amendementen (die zo'n wetsvoorstel wijzigen) en moties, meestal met een verzoek aan het kabinet om iets te doen of te laten. Van die laatste categorie passeren er wekelijks zeker honderd de revue.

De draad kwijt

Kamervoorzitter Martin Bosma leest ze - en dan niet de tekst, maar het nummer, de indiener en de titel van de motie - een voor een voor. Gevolgd door het opnoemen van de fracties die voor stemmen en de conclusie of een motie is aangenomen of verworpen. En dat dus vele tientallen keren per stemronde. Gerogeld raken Kamerleden tijdens

die stemmingsmachinerie ook zelf de draad kwijt, en laten ze in de handelingen (de verslagen die worden gemaakt van elke vergadering) optekenen dat ze worden 'geacht' ergens toch voor of tegen te zijn. Moties, ook wel wijzigingsvoorstellen genoemd, kunnen beleid heel concreet en wezenlijk veranderen. Zo werden dit jaar voorstellen aangenomen om de zwaarste criminele beter van elkaar te scheiden, wegwerpvapes te verbieden, en een einde te maken aan adoptie uit het buitenland. Maar evengoed zijn moties ook een instrument geworden om aan de eigen achterban het signaal af te geven dat men goed bezig is.

„Vaak zijn moties vooral voor de bühne”, zegt CDA-leider Henri Bontenbal. Hij ergert zich al jaren aan wat hij de inflatie noemt van het politieke instrument. „Soms zijn het treitermoties, bedoeld om op sociale media te plaatsen, of het zijn ongedekte voorstellen. En heel vaak zijn het onderzoeksmoties. Daar grostert het echt in.”

Zo stemde de Kamer vorige maand onder meer over een GroenLinks-PvdA-voorstel om te onderzoeken 'in hoeverre maatwerk mogelijk is' bij onderwijsinstellingen om het

welzijn te vergroten van studenten die hun studie combineren met werk, een beperking, topsport en mantelzorg. En dit is maar een willekeurig voorbeeld van vele.

„Een groot deel van de onderzoeksmoties is gewoon papier versjouten en wordt vervolgens in een Kamerbrief weggeschreven”, constateert Bontenbal. Oftewel: ambtenaren of een extern bureau doen onderzoek, wat tijd en geld kost, en vervolgens gebeurt er vaak niets meer. Er verandert dus niets. „Het is dan vooral markeren dat je wat hebt binnengehaald.”

Maximum

Om de overvloed aan moties aan banden te leggen kwam Bontenbal met een voorstel om een maximum te stellen aan het aantal moties. Met het motiequotum zou het aantal moties dat een fractie mag indienen worden beperkt tot per parlementair jaar 150 plus het aantal zetels van de betreffende fractie. In het geval van het CDA, dat vijf zetels heeft in de Tweede Kamer, gaat het dan dus om 155 moties per jaar.

Dat zijn er minder dan de 177 die de partij er het afgelopen parlementaire jaar zelf indiende. Maar de laatste maanden houdt de partij haar

kruit goeddeels droog. De vijfkoppige fractie heeft zichzelf namelijk al een motiequotum opgelegd. „Ik heb er dit jaar vier ingediend”, zegt Bontenbal, met een blik op de muur waar op een whiteboard alle door zijn fractie ingediende moties worden bijgehouden. „Een daarvan gaat bijvoorbeeld over ongedocumenteerde Surinamers. Die doet echt wat.”

Koploper met het indienen van moties was afgelopen jaar de gecombineerde fractie van GroenLinks-PvdA, goed voor 465 ingediende moties. Naar rato van het aantal ze-

tels doen ze bij de vijfkoppige fractie van de SP daar zeker niet voor onder. De partij van fractievoorzitter Jimmy Dijk diende het afgelopen jaar 378 moties in. De voormalige coalitiepartners VVD en D66 volgen op enige afstand. Forum voor Democratie diende over een heel jaar de minste moties in van de zittende partijen.

Recordjaar

Het aantal ingediende moties ligt met 3100 overigens wel ruim onder het aantal van recordjaar 2022, toen er meer dan 5000 werden ingediend. Toch is een een-op-eenvergelijking niet helemaal te maken, omdat die daling kan liggen aan het feit dat er in het afgelopen jaar verkiezingen waren en er een demissionair kabinet zat.

Bontenbal stuurt deze week de antwoorden naar de Kamer op vragen die door fracties zijn gesteld over zijn voorstel voor een motiequotum. Kamervoorzitter Bosma laat in een reactie op de vele ingediende moties via een woordvoerder weten dat hij graag zou zien dat de Kamer zich bij het indienen van moties beperkt. „Maar uiteindelijk is het aan de Kamer zelf of ze instemt met een motiequotum.” (DE TELEGRAAF)

Vaak zijn moties vooral voor de bühne. Soms zijn het treitermoties, bedoeld om op sociale media te plaatsen.

Henri Bontenbal,
fractievoorzitter CDA

Het afgelopen parlementaire jaar werd er over 2600 Tweede Kamer moties gestemd. FOTO ANP